

Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır.

Dil, insanı vezir eder, rezil de.

Bülbül, ne çekerse dilinden çeker.

1. Yukarıdaki Atasözlerinde çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dildeki çok anlamlılık iletişim kazalarına neden olur.
- B) Dilin doğru kullanmanın önemi
- C) Dilin farklı görevlerde kullanılması iletişimi zorlaştırır.
- D) Dil ile düşünce arasında sıkı bir iletişim vardır.
- E) Dilin toplumsal iletişimdeki önemi

Bir kimsenin ne söylemesi gerektiğini bilmesi yeterli değildir. Nasıl söyleyeceğini bilmesi de gerekir. (Aristoteles)

2. Aristoteles'in bu sözünden dil ile anlatmak istediği düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin düşünce ilişkisi
- B) Dilde içeriğinin önemi
- C) Dili kullanmada yöntemin önemi
- D) Dilde konunun önemi
- E) Dile farklı toplumların etkisi

Herhangi bir niyetin açığa vurulmasına, dolayısıyla bir zihinden başka bir zihne aktarılmasına yarayan bir işaretler sistemi diye tanımlayabileceğimiz dil, hiç şüphesiz pek çeşitli görevleri olan son derece ince ve karmaşık bir alet. Dilin tek amaçla kullanılmadığı; birçok görev yüklendiği doğrudur.

3. Buna göre aşağıdakilerden hangisi dilin kullanım amaçlarından biri değildir?

- A) Bilgi aktarma
- B) Düşüncelerini iletme
- C) İletişim kurmak
- D) İletişimi engelleme
- E) Düşünceleri somutlaştırma

Dilin Bildirme Görevi, dilin inanç, tahmin veya bilgilerimizi iletme amacıyla kullanılmasıdır.

4. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, dilin bildirme görevi ile ilgili doğru bir örnek değildir?

- A) Yarın hava güneşli olacak.
- B) İhlamur boğaz ağrısını hafifletir.
- C) Seni tebrik ediyorum.
- D) Üçgenin iç açıları toplamı 180 derecedir.
- E) "1984" kitabının yazarı George Orwell'dir

Dilin belirtme görevi, dilin herhangi bir olay, varlık ya da durum karşısında gösterilen tepki ya da tavrı ortaya koyma görevidir. Belirtme görevi duyguların dışı vurumunun gerçekleşmesini sağlar. Dilin belirtme görevini yerine getirmesi ünlemlerle ya da soru kipleri ile gerçekleşir. Şiir dili de duyguların dışı vurumunu sağladığı için belirtme görevinin yerine getirilmesini sağlar.

5. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi, dilin belirtme görevi ile ilgili doğru bir örnek değildir?

- A) Eyvah! Telefonumu evde unuttum.
- B) Ooooo! Sizi burada görmek ne güzel.
- C) Ne yaptın bugün? Günün güzel geçti mi?
- D) Yine mi sen? Bıktım senden!
- E) Offf! Çok sıldım.

İnançlı insanlar vicdanlıdır.

Çok yazık!

Hoşça kal.

Seni reddetmiyorum, terk ediyorum.

6. Parçada verilen cümlelerde dilin aşağıdaki görevlerinden hangisi örneklendirilmemiştir?

- A) Bildirme
- B) Belirtme
- C) Yaptırma
- D) Törenselleştirme
- E) Eylemselleştirme

Hep sen mi ağladın, hep sen mi yandın

Ben de hiç gülmedim yalan dünyada

Sen beni gönlünce mutlumu sandın

Ömrümü boş yere çalan dünyada.

7. Neşet Ertaş'ın dördüncü dizesi dilin görevlerinden hangisine örnektir?

- A) Bildirme görevi
- B) Eylemselleştirme görevi
- C) Törenselleştirme görevi
- D) Belirtme görevi
- E) Sanatsal görevi

İletişimde istenilen sonuca ulaşmak için dilin olguları karşılayacak yeterlilikte olması, bilgiyi aktaran ve alan kişilerin de o dilin kullanımını konusunda yetkin olması gerekir. Aksi hâlde bilgi aktarımında aksaklıklar ortaya çıkacaktır. Bilgi aktarımının sağlıklı olarak gerçekleşebilmesi için sözcüklerin anlamı ile ilgili bir fikir birliğinin sağlanmış olması beklenir. Bilgiyi aktaran ve bilginin alıcısı konumundaki kişilerin sözcüklere doğru anlamlar yüklemesi gerekir. Sözcüklerin çok anlamlı olması, anlamlarında belirsizlikler taşıması bilgi aktarımını aksatan etkenler arasındadır.

8. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bilgi aktarmayı aksatan etkenler biri değildir?

- A) Sözcüklere doğru anlamlar yüklememesi
- B) Sözcüklerin çok anlamlı olması
- C) Sözcüklerin belirsizlikler taşıması
- D) Kişilerin o dilin kullanımını konusunda yetkin olması
- E) Sözcüklerin anlamı ile ilgili bir fikir birliğinin sağlanmamış olması

9. “Uzağı görememek” sözünden kaynaklanan anlam belirsizliğinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mantıksal hata
- B) Sentaktik (sözdizimsel) çok anlamlılık
- C) Pragmatik çok anlamlılık
- D) Semantik (anlamsal) çok anlamlılık
- E) Belirsizlik

Bir kelimenin cümle içinde isim, sıfat, fiil, zamir gibi görevlerden hangisini yerine getirdiğini belirlemek yanlış anlaşılması engelleyecektir. Örneğin “Bir gül yeter.” cümlesindeki “gül” sözcüğü isim ya da fiil olabilir. Kelimenin yüklendiği göreve göre cümlenin anlamı değişir.

10. Bu parçada iletişimi aksatan aşağıdaki unsurlardan hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Mantıksal hata
- B) Sentaktik (sözdizimsel) çok anlamlılık
- C) Pragmatik çok anlamlılık
- D) Semantik (anlamsal) çok anlamlılık
- E) Belirsizlik

- I. Genç adama sorduğu sorulara cevap alamadı.
- II. Çay taşmış.
- III. Tüm kişiliğin yüzüne yansıyor.

11. Bu öncüllerdeki çok anlamlılıklar sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

	<u>Semantik</u>	<u>Sentaktik</u>	<u>Pragmatik</u>
A)	I	II	III
B)	II	I	III
C)	III	I	II
D)	III	II	I
E)	II	III	I

“Kahveyi az şekerli alayım” cümlesi anlam açısından belirsizdir.

12. Bu belirsizliği ortadan kaldırmak için aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?

- A) “Kahveyi” sözcüğünden sonra virgül getirilmeli
- B) “Az” kelimesi çıkarılmalı
- C) “şekerli” ve “az” sözcüklerinin yeri değiştirilmeli
- D) “Az” sözcüğü yerinde net bir ifade getirilmeli
- E) “Alayım” sözcüğü yerine “getirelim” sözcüğü gelmeli.

Sınırları tam olarak belli olmayan, kişiler arasında ortak bir anlam oluşturulamayan kelimelerin yol açtığı belirsizliğe örnek verecek olursak; “Yolumuz az kaldı.” Cümlesinde sınırları belli olmayan bir ifade bulunmaktadır. “Az” kelimesinin belirlenmiş, üzerinde uzlaşmış sınırları olmadığı için cümlede belirsizlik söz konusudur. Ama “5 km yolumuz kaldı.” cümlesinde anlam belirsizliği ortaya çıkmaz. “5 kilometre” herkes için sınırları belli bir ifade biçimidir.

13. Bu parçadaki belirsizliğin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok anlamlılık
- B) Mantıksal hata
- C) Semantik belirsizlik
- D) Pragmatik belirsizlik
- E) Tanımlama

Bilgi aktarımını aksatan belirsizlik, kelimelerin özelliklerine ve kullanıldıkları alanlara göre farklı derecelerde kendini gösterir. Sözel bilgileri ifade eden cümleler sayısal bilgileri ifade eden cümlelere göre daha belirsizdir. Soyut kavramlar somut kavramlara göre daha belirsizdir. Günlük dil, bilim diline göre daha belirsizdir. Bilim dilleri arasında da belirsizlikler farklı derecelerde ortaya çıkar. Sosyolojinin dili kimyanın diline göre daha belirsizdir. Ayrıca düşünsel varlıklarla ilgili kavramların gerçek varlıklarla ilgili kavramlardan daha belirsiz olduğu görülür. Belirsizliğin en az olduğu alan ise matematiktir. Matematikte kullanılan sayısal bilgiler göreceliliği ortadan kaldırır.

14. Parçadan hareketle belirsizliğin dereceleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Sözel bilgiler daha belirsizdir.
- B) Soyut kavramlar daha belirsizdir.
- C) Günlük dil daha belirsizdir.
- D) Matematiğin dili belirsizliğin en az olduğu alandır.
- E) Sosyolojinin dili sözel bilimler içinde belirsizliği en az olandır.

Günlük dilde belirsizliği engellemek mümkün değildir ancak bilim dilinde belirsizlikten kurtulmak amaçlanır. Belirsizliğin hâkim olduğu alanlarda bilimsel ilerleme gerçekleşemez. Bilim muğlak olmayan kesin bir dili gerektirir. Bu nedenle matematik, mantık gibi alanlarda yapay bir dil oluşturulur. Doğal dilde belirsizlikten kurtulmak zordur, yapay dilde ise ifadeler anlam belirsizliğine yol açmaz.

15. Dili belirsizlikten kurtarmak ne yapılmalıdır?

- A) Daha az kavram kullanmalıyız
- B) Sözel ifadelere daha çok yer vermeliyiz
- C) Dili sembolik mantığın diline çevirmeliyiz.
- D) Doğal dilleri kullanmalıyız.
- E) Soyut ifadelere daha çok yer vermeliyiz.

16. Sözel ve olgusal tartışmalarla ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Olgusal tartışmaların çözümünde kişilerin iletişim becerileri etkilidir.
- B) Bir müzik eserinin güzelliği ile ilgili tartışma sözel tartışmadır.
- C) Dünya'nın yuvarlak olması ile ilgili tartışma olgusal tartışmadır.
- D) Olgusal tartışmalar bilimsel çalışmaların başlamasını da sağlar.
- E) Sözel tartışmalar her zaman kesin sonuçlara ulaşmayabilir.

17. Tanımlamayla ilgili verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tanım bir kavramın ne anlama geldiğini, özel ve başlıca niteliklerini belirterek açıklamaktır.
- B) Tanımlanan hakkında bilgi vermeyi amaçlayan tanım içlemsel tanımdır.
- C) Mantık, kavramlara ilişkin tanımların mantıksal koşullara uygunluğunu değerlendirir.
- D) Mantık, tanımın içeriksel yönünün doğruluğu ile ilgilenir.
- E) Kaplamsal tanım en eksiksiz tanım olma özelliğine sahiptir.

"Sözel tartışma: Sözcüklerin çok anlamlılığından kaynaklanan tartışmalardır."

18. Buna göre aşağıdakilerden hangisi sözel tartışmanın özelliklerinden değildir?

- A) Tartışma sonuçlandırılmaz.
- B) Tartışanlar ortak sonuca ulaşamaz.
- C) Tartışma birden fazla sonuçla biter.
- D) Tartışmada sonuca yönelik kanıtlamaya gidilmez.
- E) Tartışma tartışanların uzlaşımıyla sonuçlanır.

İlk görev yerim olan Kayserinin bir köyüne atandığımda okulun hali beni epey bir üzmüştü. Bu halimi gören Ayşe teyze: "Gadasını aldığım dert etme dedi" bende ona bakakaldım. Dert etmeyi anladım da bu gaga neydi diye düşündüm ama Ayşe teyzeye de bir şey diyemedim daha sonra öğrendim ki yerel şiveyle söylenen bu söz şu anlama geliyormuş "'Dertlerin, kederlerin ve acıların hep benim olsun; yeter ki sen üzülme ağlama ve acı çekme ben senin yerine üzüleyim" anlamında tatlı bir sözmüş.

19. Bu parçada iletişimin ilk başta gerçekleşmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çok anlamlılık
- B) Mantıksal tutarsızlık
- C) Semantik belirsizlik
- D) Pragmatik belirsizlik
- E) Mantıksal çelişki

Dilde kullanılan sözcüklerin adlandırdıkları veya uygulandıkları nesnelere sınırlarını her zaman kesin olarak bilemeyebiliriz. Sözcüklerin ve cümlelerin anlamları büsbütün belli değildir. Bir sözcük veya cümlenin belirsiz olması, bu cümleye herhangi bir doğruluk değeri verilememesi demektir. Bu durum anlam belirsizliği olarak adlandırılmaktadır.

20. Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde anlam belirsizliği örneği yoktur?

- A) Biraz ekme alabilir miyim?
- B) Erdal orta boyludur.
- C) Kütahya Eskişehir'e daha yakındır.
- D) Bugün hava 17°C'dir.
- E) Felsefe kitabı çok kalın olmuş.